

M 303 329

Bílé ptáče

R. J. PALACIOVÁ

Přeložila Renata Greplová

SOUČASNOST

„Juliáne, konec s videohrami. Dej se do úkolů.“

Julián ale zůstal očima přilepený na displeji svého telefonu.

„Tohle je můj domácí úkol,“ odpověděl. „Volám si přes FaceTime s grand-mère kvůli projektu na dějepis.“

Juliánova matka povytáhla obočí. Její syn totiž volal babičce jen výjimečně a o nějakém školním projektu slyšela poprvé. Měla sto chutí zjistit, jestli to na ni Julián nehraje. Ale pak zaslechla, jak telefon na druhém konci linky vyzvání, tak odešla z pokoje a zavřela za sebou dveře. Telefon dál vyzváněl. Julián už málem zavěsil a chtěl se pustit do další videohry, vtom ale zaslechl, že se ozval známý hlas.

„Allô? Allô?“

Na displeji se objevil obličej. Byla to grand-mère. Na Juliánově babičce se stáří téměř neprojevovalo. A byla na to jaksepatří hrdá. Výraznou rtěnkou a elegantním oblečením dokazovala světu, že je stále při síle a že se s ní musí počítat. Také se nebála říkat, co si myslí. Byla to žena s pevnými názory.

„Ahoj, grand-mère!“ odpověděl Julián.

„Allô?“ ozvalo se znova v telefonu. „Allô? Juliáne, jsi to ty?“

Jasně že musela vědět, že to je Julián, nikdo jiný jí přece grand-mère neříká. Pro zbytek světa to byla madam Albansová nebo Sára. Prstem šťouchla do displeje, nešťastná, že svého vnuka slyší, ale nevidí. I když se všemožně snažila, nové technologie ji vždycky zradily. Někdy nechtěně zmáčkla špatné tlačítko a hovor tím úplně přerušila. Jindy zase hlas volajícího zněl tak, jako by byl na dně studny. Což nebylo zas až tak nepravděpodobné, když onen volající žil v New Yorku, jako Julián. Vždyť od jejího bytu v Paříži je dělil celý oceán.

„Grand-mère, musíš se dívat na telefon,“ radil jí Julián. „A vezmi si brýle!“ dodal.

Poslechla a odměnou jí byl pohled do krásných hnědých očí jejího vnuka. Tedy alespoň do jednoho. Neušlo jí, že by ten její chlapec potřeboval ostříhat. Dlouhá ofina zakrývala Juliánovi jeho hezkou tvář. Kdyby byli ve stejném pokoji, natáhla by k němu ruku a prsty by mu prohrábla vlasy. Možná by ho vzala ke svému kadeřníkovi, Marcelovi, aby mu tu ofinu zastříhl. Ale protože je oddělovala taková dálka, rozhodla se, že bude jeho přerostlou kštici ignorovat a raději se soustředit na to, že jí její vnuk volá sám od sebe. To se totiž stávalo jen velmi vzácně.

„Ó! Tady jsi!“ řekla zvesela. „Už tě vidím. Allô, mon cher. Jak se máš? Jak ti to jde v nové škole?“

Dobře věděla, proč se na to ptá. Julián nedávno přestoupil na jinou školu, a ne právě z nejlepších důvodů. Dostal šanci na nový začátek. A oba věděli, že záleží jen na Juliánovi, jestli se to podaří.

„Je to dobrý, líbí se mi tam,“ řekl. „To víš, stýská se mi po Beecherově škole. Ale pořád si ještě moc dobře pamatuju... však víš...“ Zadíval se chvíli kamsi mimo, jako by hledal ta správná slova. Nebo se možná ponořil do vzpomínek.

„... to, co jsem provedl,“ řekl nakonec.

Babičce ho bylo líto. O Juliánově příšerné páté třídě se dozvěděla od svého syna a jeho ženy, kteří veškerou vinu rádi hned svalovali na ostatní. Tvrdili, že došlo k nějakým průšvihům, vlastně nedorozuměním, jak to oni nazývali, které škola několika studentům tolerovala, Juliánovi ale ne. Teprve na rodinném výletě do Paříže vyšly najevo všechny podrobnosti. Julián babičce vyprávěl jiný příběh, než jak to podávali jeho rodiče. V něm už Julián nebyl jen pasivní oběť, spíš aktivní účastník toho všeho, co vyšlo najevo. Babičku potěšilo, že si svou vinu uvědomuje, protože jen tak dokáže využít šanci, kterou mu nabízelo nové prostředí.

Julián se opřel loktem o stůl, položil hlavu na hřbet ruky a pozdechl si: „Někdy si přeju, abych to mohl vrátit zpátky. Nebo to všechno nějak napravit, víš?“

Grand-mère přikývla. Nejradši by se protáhla telefonem, aby ho mohla obejmout. Tohle znala velice dobře.

„To víš, mon cher,“ řekla mu. „Všichni trpíme nějakými výčitkami. Pamatuj si: chybami se člověk učí, díky chybám rosteme. D'accord?“

Julián si odhrnul vlasy z očí. Babičce neušlo, že se mu ve tváři mihla úleva.

„Ano, grand-mère. Díky,“ odpověděl. „Já ti dneska volám kvůli škole. Mám totiž vypracovat jeden projekt na dějepis. Mám napsat slohovku o někom, koho znám, a já bych chtěl psát o tobě.“

„O mně? To jsem tedy poctěna,“ opáčila grand-mère. Bavilo ji, jak si mladí lidé myslí, že ti starší jsou už úplně mimo, že nedokážou s ničím udržet krok a nevědí, co je moderní. „Ale vlastně,“ jak Juliánovi řekla už mnohokrát, „jsme žili dostatečně dlouho na to, abychom viděli, že všechno, co vaše generace považuje za něco

nového, je ve skutečnosti jen recyklovaná verze něčeho, co jsme my sami viděli už mnohokrát.“

Pak ale její vnuk řekl něco ještě překvapivějšího.

„Chci, abys mi vyprávěla svůj příběh, když jsi byla malá, ten z války.“

„Hmm, ach tak,“ povídá na to tiše grand-mère.

Julián začal rychle vysvětlovat, protože z jejího tónu vycítil určitou nechuť. „Chci psát o tobě a Krabovi, grand-mère,“ vyhrkl. „Už jsi mi ten příběh vyprávěla, když jsem byl u tebe posledně na návštěvě. Tentokrát bych si to ale chtěl nahrát. A taky jsem si myslel, že bys mi k němu třeba mohla říct ještě víc podrobností.“

„Hmm...“ pokyvovala hlavou grand-mère. Snažila se získat čas, aby se mohla rozhodnout. Julián měl samozřejmě pravdu. Už dlouho mu celý ten příběh o své minulosti chtěla vyprávět, jenom čekala, až na to bude dost starý. A během jeho poslední návštěvy Paříže konečně přišla ta pravá chvíle. I když jí však připadalo mimořádně důležité se s vnukem o svou minulost podělit, nepověděla mu zatím všechno. Něco si nechala pro sebe.

Je už dost starý na to, aby se dozvěděl celou pravdu? Pochybovala. A co já, jsem připravena?

„Ach, Juliáne,“ snažila se najít slova, jak mu své složité pocity vysvětlit. Najednou nenacházela ta správná slova, což byl zvláštní pocit.

„Výborný nápad,“ řekla nakonec, „ale... pro mě je stále těžké o takových věcech mluvit.“

„To je mi líto,“ odpověděl Julián a v očích se mu zračily obavy. „Nechtěl jsem tě rozrušit,“ dodal. „Vždyť to nevadí. Nemusíme...“

V tu chvíli se grand-mère rozhodla. Nebylo to dojetím, že ji chtěl ušetřit bolesti z oživování vzpomínek. Ve skutečnosti se stal pravý

opak. To, že řekl, ať na to zapomene, a chtěl mluvit o něčem zábavnějším, ji popostrčilo, což potřebovala.

„Ne,“ řekla pevně. „Měli bychom si o tom popovídat, mon cher. I když je to těžké. Vlastně právě proto, že to je tak těžké. Vaše generace potřebuje tyhle věci znát.“

Odmlčela se, sundala si brýle a promnula oči. Tak dobře, řekla si. Dám se do toho. Ale jak?

„Dobře,“ pokračovala, znovu si nasadila brýle a snažila se zbavit pocitu, že prochází mlhou. Určitě tam někde byla cesta, ale dokáže ji najít bez mapy? „Já ti o tom budu, Juliáne, vyprávět. Povím ti celý ten příběh, dokonce i to, co jsem nikdy nikomu zatím neřekla.“

„Opravdu, grand-mère?“ ujišťoval se Julián.

„Ano, mon cher. Povím ti to,“ snažila se mluvit sebejistě, i když se tak vůbec necítila. „Byly to opravdu temné časy, Juliáne. Po celé ty roky však ve mně nezůstávala temnota, nýbrž světlo. O takový příběh se chci s tebou podělit.“

Zhluboka se nadechla.

„Bylo nebylo, tak začíná většina pohádek,“ začala grand-mère vyprávět. „Stejným způsobem začnu svůj příběh i já, protože můj život opravdu začal jako pohádka. Nebyla jsem princezna a nežila na zámku ani jsem neměla skříň plnou hedvábných plesových šatů, na to tě upozorňuji hned od začátku. Když se ale ohlédnu zpátky, měla jsem všechno, na čem opravdu záleží, dokonce ještě víc. Mnohem víc.“

Napila se vody. Pak si nalila sklenku červeného vína. „Vyrůstala jsem na francouzském venkově, v městečku Aubervilliers-aux-Bois, nedaleko Margeridských hor.“ Při těch slovech si ze stolu vzala zarámovanou fotografii a pohrávala si s ní. Malebné náměstíčko, které na ní bylo zachyceno, jí připomínalo staré časy. „Tehdy jsem žila velice

šťastný život. Měla jsem báječné rodiče. Krásný domov. Spoustu kamarádek. Hezké šaty. Hračky. Dokonce jsem měla i klavír, který tomu všemu dodával pocit přepychu. Upřímně řečeno, nejspíš by se dalo říct, že jsem byla tak trochu rozmazlená.“

„Jen trochu?“ poškádlil ji Julián.

„Asi dost,“ přiznala grand-mère. „Ano, máš pravdu, byla jsem pěkný rozmazlenec, mon cher.“

Julián si všiml, že se její hlas zdánlivě vzdálil, jako by mluvila z velké dálky. Tak tomu samozřejmě i bylo, protože grand-mère se opravdu nacházela daleko. Když ale začala mluvit o své minulosti, měl Julián pocit, že se vzdaluje víc a víc.

„Můj otec byl chirurg,“ pokračovala tak potichu, že si Julián musel dát telefon blíž k uchu, aby ji slyšel. „Doktor Max Blum. Byl vyhlášený. Lidé za ním jezdili zdaleka. A moje maminka byla profesorka. Učila matematiku na univerzitě, v té době něco neslýchaného – že by žena učila na univerzitě. Ale bylo tomu tak...“

Odmlčela se a zavřela oči.

„Měli mě moc rádi, Juliáne,“ zašeptala. „Moc, opravdu moc. Zpočátku mi ale jejich vřelé objetí bránilo, abych si uvědomila, že se všude kolem nás věci začínají měnit.“



SEDMÁ KAPITOLA

Nacisté přijeli v nákladáku. A za nimi byl další nákladák, tentokrát plný četníků. Byl to pro mě zvláštní pohled. U nás v městečku sloužili četníci jako místní policisté. Jednou, když jsem byla malá, jsem se mamince a tatínkovi ztratila na náměstí. Udělala jsem přesně to, co mi kladli na srdce, že mám dělat, kdyby se něco takového přihodilo: totiž abych našla nějakého četníka. Šla jsem tedy k muži ve známé uniformě a řekla mu, že jsem se ztratila. U něj jsem byla v bezpečí, pomohl mi najít rodiče, a dokonce mi koupil třešňově červené lízátko. Od toho dne jsem měla k četníkům vždycky vřelý vztah.

Tedy až do chvíle, kdy jsem viděla ty samé muže seskakovat z nákladáku a domlouvat se s nacisty. Zjevně pracovali ruku v ruce a jejich úkolem bylo pochyťat všechny Židy. Stejně jako v Paříži. Když jsem spatřila ty dva nákladáky, roztrásla se mi kolena a dostala jsem strach, že se mi bude chtít zvracet.

V hloubi duše jsem začínala tušit, že se domů už nevrátím. Alespoň ne dnes. Dost možná už nikdy.

Ze svého úkrytu vysoko ve věži jsem slyšela, jak muži začali křičet, hned co seskákali z nákladáků.

„Kdo to tu řídí? Jsme tady služebně. Máme rozkazy, které musíme plnit!“

Pastor Luc jim šel naproti. Úzkým okénkem ve věži jsem pozorovala, jak mluví s německými vojáky. Jeden z nich je zřejmě vedl. Vytáhl kus papíru a strčil ho pastoru Lucovi před obličej.

„Tohle je oficiální seznam,“ vyštěkl. „Hned sem ty děti nechte přivést.“

Pastor Luc sklopil hlavu a zdálo se, že ten seznam pozorně studuje. Pak vzhlédl. „S lítostí vám musím sdělit, že žádné z těchto dětí dnes nepřišlo do školy,“ řekl.

„Co mi to tu vykládáte!“ vysmál se mu voják. „To si myslíte, že vám to uvěřím? Kde je schováváte?“

Když jsem zaslechla slovo „schovávat“, odtáhla jsem se od okna. Ale po pár minutách jsem to nevydržela a znovu začala sledovat, co se venku děje. Vojáci se pořád ještě dohadovali s pastorem. Krčil rameny a vrtěl hlavou. „Někdo je musel dopředu varovat,“ trval na svém jeden z vojáků.

Zadržela jsem dech. Velitel zaklel a dupl si. Pak rozzlobeně zavelel k odchodu.

Než ale stačili naskákat na auta, ozval se z jakéhosi okna hlas.

„Nějaký partyzán je odvedl do lesa.“

Ozvalo se to z jednoho okna pode mnou, takže jsem nevěděla, o koho šlo. Vincentův arogantní hlas si však nešlo splést. A jeho slova byla přesně to, na co němečtí vojáci čekali.

„Do lesa!“ zavelel velitel. „Do lesa!“

Vojáci se rozeběhli do lesa. Naše rodina nebyla nábožensky založená, ale jestli kdy nastal čas na modlitbu, bylo to

právě teď. Zavřela jsem oči a přála si, aby Ruth, Rebecca, malý Saul a všichni ostatní doběhli co nejdál. Měli náskok. Snad to bude stačit.

Nestačilo. Bylo mi to jasné, jen co jsem se podívala směrem, kam všichni utíkali. Stále sněžilo, ale ne dost na to, aby to zakrylo jejich stopy. Když jsem jejich stopy viděla já ze zvonice, museli je vidět i vojáci.

Vojákům to netrvalo nijak dlouho a po chvíli se vrátili i s dětmi. Mnohé z nich plakaly a třásly se zimou. Takhle pozdě na jaře většinou už nesněží, takže nikdo z nich neměl zimní boty. Partyzán byl s nimi, vedl ho jeden z nacistických vojáků.

Nacistický velitel k nim okamžitě napochodoval. Chytil partyzána a odtáhl ho stranou od skupiny. Někteří vojáci je následovali, jiní vedli děti k nákladáku. Velitel dotáhl partyzána kamsi na druhou stranu auta.

„Na kolena!“ poručil.

Partyzán zprvu vzdorně stál. Hleděl před sebe do dálky, jako by rozkaz neslyšel. Nacista ho vztekle srazil na kolena.

„Vive l'humanité!“ zvolal partyzán. Tehdy jsem to heslo slyšela poprvé. „Ať žije lidskost!“

A pak se ozval výstřel.

Nešikovně se sesunul k jedné straně a ležel obličejem vzhůru. Na přední straně jeho bundy prosakovala červená barva a také na sněhu vedle něj, byla to jeho krev. Ležel tam, nehýbal se. Sněhové vločky dál padaly a přikrývaly jeho tělo jako peřina.

Chtěla jsem začít křičet, ale jakýkoliv zvuk mi uvázl v hrdle. Úzkostně jsem se rozhlížela po dvoře a čekala, že mu

někdo přiběhne na pomoc. Zoufale jsem čekala na zvuk sirény sanitky.

Nikdo se neobjevil.

Vojáci si ho nevšíмали. Místo toho se začali věnovat dětem a vysazovali je na korbu nákladáku.

„Kam nás vezete?“ zaslechla jsem, jak se ptá malý Saul.

„Za vašimi rodiči. Brzy se s nimi shledáte.“

Oči se mi zalily slzami. Málem jsem zařvala vzteky nad svou bezmocností. Utečte! Zmizte! Lžou vám. Právě zastřelili člověka, leží tady na sněhu, nechtějí, abyste ho viděli.

Neodvážila jsem se ani pípnout. Bylo mi jasné, že jim nemůžu pomoci. Utíkali a snažili se uniknout. Přesto jsou zase tady, dovedli je zpátky a vezou je kdovíkam.

A kdoví, co by čekalo mě, kdyby zjistili, že chybím.

Pastor Luc a pár dalších učitelů, včetně mademoiselle Petitjeanové, přiběhli k autu. Museli vidět, co se stalo partyzánovi, ale nevšíмали si toho. To mi napovědělo, že už je na cokoli pozdě.

„Počkejte! Prosím!“ křičel pastor Luc a prosil německého velitele. „Žádám vás, pro lásku boží, nechte ty děti na pokoji.“

Velitel se na něj zamračil. „Vás bych měl zastřelit za to, že jste nám lhal.“

Trhla jsem sebou a schovala obličej do dlaní. Tentokrát však žádný výstřel nezazněl, a tak jsem se odvážila znovu podívat.

„Vy i vaši učitelé byste se měli vrátit dovnitř a starat se o své věci,“ zavrčel velitel.

„My se staráme o děti,“ trval na svém pastor Luc.

„Okamžitě jděte dovnitř, nebo přímo tady před vámi jednoho z učitelů zastřelím.“



Ten mrzák je
ale rychlý.
Kam zmizel?

Myslím,
že do
stodoly.

PÁTÁ KAPITOLA

Hlasy se blížily. Srdce mi bušilo čím dál rychleji, protože jsem si byla jistá, že sem jdou ti strašní Lafleurovi. Určitě si Julienu všimli a zalarmovali své nacistické kamarády. Čím více se blížili ke stodole, tím lépe jsem slyšela jejich slova.

„Ten mrzák je ale rychlý! Kam zmizel?“

„Myslím, že do stodoly!“

Ke svému zděšení jsem jeden hlas rozeznala. Byl to Vincent. Chtěla jsem zavolat dolů na Julienu, varovat ho a říct mu, aby se protáhl ven dírou v zadním rohu stodoly. Ale nemohla jsem, aniž bych riskovala, že mě uslyší. Přilákala bych Vincenta a jeho příšerné kamarády do stodoly a mohli by ji začít prohledávat.

„Možná šel domů?“ ozval se další hlas. Byl to nejspíš Jerôme nebo Paul. Vincent málokdy chodil bez svých nohsledů, kteří byli vždycky připravení způsobit nějaký malér.

„Říkám ti, že šel do téhle stodoly.“

„Oba držte hubu,“ vyštěkl Vincent. „Mluvíte moc nahlas.“

„Vypadá opuštěně,“ ozval se jeden z chlapců.

Nastalo ticho. Skrz škvíry v zabeđených oknech jsem uviděla paprsek jejich baterky. Nahlíželi do stodoly a rozhodovali se, zda ji mají prohlédat. Vypadněte, vypadněte, vypadněte odsud, snažila jsem se je uhranout.

K mé nesmírné úlevě se zdálo, že to funguje. Jeden z kluků překvapivě nervózním hlasem pronesl: „Tak se na to, Vincente, vykašleme.“

„To ani náhodou,“ ohradil se Vincent. „Viděl jsem, jak ten mrzák bere něco z kanceláře pastora Luca... a za to zaplatí, na to se spolehněte.“

Ozvalo se vrzání...

Vrata stodoly se pomalu otevřela a dovnitř vešly tři tmavé postavy. Paprsek jejich baterky se míhal po stodole, od trámů zpátky k podlaze. Snažila jsem se pokud možno vůbec nehýbat a modlila se, že snad Julien vyklouznul ven zadem.

„Ahoj, Vincente, Jérôme, Paule.“ Takže takové štěstí jsem neměla, došlo mi, když jsem uslyšela Julienu, jak je zdraví. Podívala jsem se dolů a viděla ho, jak stojí před otevřenou kapotou auta. Julien stál ve světle Vincentovy baterky a držel v ruce vlastní svítilnu, která byla obvykle uložena mezi nářadím. Ze všech sil se zjevně snažil působit nenuceně a bezstarostně, jako by jejich návštěva byla vítaným překvapením. „Co tady děláte?“ zeptal se klidně.

„Tak to teda ne,“ pohrozil Julienovi rukou, ve které nedržel baterku, Vincent. „Ty se na nic ptát nebudeš, ty zlodějíčku. Viděli jsme tě, jak něco kradeš z kanceláře pastora Luca. Sledovali jsme tě až sem.“ Ukázal prstem na Julienu jako na zločince. Další dva kluci si pobrukovali a souhlasně přikyvovali.

Srdce mi bušilo až v uších, jako by to byly rány na buben. Kdybych se ocitla na Julienově místě, nevím, co bych dělala. Ale on si dokázal zachovat chladnou hlavu. „No a co? Vzal jsem si knížku, kterou jsem tam zapomněl,“ řekl a snažil se působit nenuceně.

„No a co?“ opakoval po něm Vincent, jako by už to byl zločin. „Nevěřím ti ani slovo.“

„Můžu ti ji ukázat,“ řekl Julien. Úplně jsem zpanikařila. Co kdyby Vincentovi ukázal můj skicák? Jak jsem se spěchala ukrýt, nevzala jsem si ho nahoru na seník. Vincent by okamžitě poznal, že jsem to kreslila já – že to kreslila ta Židovka! –, a to by mě pak našli, ať bych byla schovaná sebelíp. Julien ale s klidem pokračoval: „Je u nás doma naproti...“

Došlo mi, že Julien můj skicák samozřejmě ukazovat nechce. Byla jsem na něj pyšná, jak pohotově dokáže reagovat. Bohužel jsem neodhadla, co může následovat. Vincent hrubě chytil Juliana za rameno. Byl o celou hlavu vyšší, měl široká ramena jako dospělý chlap a byl mnohem těžší než ubohý Julien.

„Už jsem ti jednou řekl, že ti nevěřím!“ zařval Vincent.

„Pusť mě!“ Julien se snažil vykroutit, ale nebylo mu to nic platné.

„Dej mi, co jsi ukradl, nebo toho budeš litovat,“ poručil mu Vincent.

Viděla jsem, že Jerôme a Paul číhají za ním, připravení zasáhnout. Tři proti jednomu, tady se nedá mluvit o férovém boji, i kdyby ten protivník nechodil o berlích. Slabší člověk by se přikrčil, ale Julien stál pevně na svém místě.

„Nic jsem neukradl,“ trval na svém. „Pastor Luc mi půjčil knížku, to je všechno. Jestli si ji chceš přečíst, taky ti ji můžu půjčit.“

„Snažíš se být vtipný?“ zeptal se ho Vincent a stále ho pevně držel za rameno.

„Ne.“

„Já si naopak myslím, že jo. Koukejte na něj, kluci. Tady Krab se snaží být zábavný. Hotový rebel!“

„Přímo k popukání,“ dodal bez sebemenšího úsměvu Jerôme.

„Nejde mu upřít, že vypadá vtipně,“ dodal Paul a přiměl ostatní k hurónskému smíchu.

„No tak, buď hodný a já budu taky,“ mumlal Vincent, i když bylo zřejmé, že právě tohle je mu na hony vzdálené. Prohlížel si Julienu, jako kočka zkoumá myš, když už si její ocas přidržuje prackou. „Ty jsi vážně vtipný, Krabe,“ pokračoval. „Vymýšlíš si tu, jako byste byli s pastorem Lucem nějakí kamarádi, popíjeli spolu čaj a vyměňovali si knížky, úplná idylka.“

„Nic takového jsem neřekl.“

Julienův vzdor Vincenta rozčílil. Podal baterku jednomu ze svých nohsledů a uvolněnou rukou chytil Julienu za límec. Přestal mu svírat rameno a ruku posunul ke krku, takže teď držel Julienu pevně oběma rukama. Bála jsem se, že ho začne škrtit, ale nevypadalo to, že by to Julienovi vadilo. Vincent se k němu naklonil a prskal mu přímo do obličeje. „Tak ty si myslíš, že jsi ze všech nejchytřejší, co?“ křičel na něj.

„To si nemyslím,“ odpověděl tiše Julien.

Vincenta jeho odpověď ještě víc popíchla. „Přeřadili tě do pokročilé matiky, jen protože jim je líto, že jsi takový mrzák!“

Jsi nemohoucí ubožák! Vůbec bys neměl se slušnými lidmi chodit do školy, je ti to jasný?“

Julien zřejmě dospěl k závěru, že mu popírání takových zlých lží nestojí za odpověď. Nic neříkal, jen Vincentovi vzdorovitě hleděl zpříma do očí. Nechápala jsem, jak to dokáže. Ale asi musel v životě zažít už mnohem horší muka, než bylo tohle.

„Vždyť ty nejsi ani člověk. Víš, co jsi? Krab. Slabý křivý krab,“ prohlásil Vincent. „A víš, co s takovými křiváky jako ty dělají nacisté? S podřadnými nicotnými kraby, co se tváří jako lidské bytosti?“

Julien ho dál statečně sledoval.

„Likvidují je. Všechny ty tobě podobné mrzáky. Stejně jako to dělají se Židy.“

Z jeho slov mě zamrazilo do morku kostí. Pronesl tu už tolik strašných a nepravdivých vět! Jak jsem mohla vědět, jestli tohle není jen jeho další výmysl? A zjevně ještě neskončil.

„Přesně tohle udělají i s tebou. Ale co, já to s tebou udělám... hned teď.“

Stalo se to rychle, stejně jako útočí kobra. Vincent sevřel ruku v pěst, stáhl ji k sobě a pak zasadil úder přímo na Julienův obličej. Ozval se hrozný zvuk. Málem jsem za Julienu vykřikla bolestí, ale přinutila jsem se svůj výkřik potlačit. Julienovo tělo se pod silou Vincentova úderu nahnulo na stranu a přistálo přímo před ním na zemi.

„Vstaň, ty ubožáku,“ řekl Vincent a kopal do Julienu špičkou boty. Julien se snažil zvednout, ale pak znovu klesl na zem.

Vypadni! Už jsi toho tady napáchal dost! V duchu jsem se modlila. Ale stejně jako jsem nebyla schopna zabránit svou duševní silou tomu, aby ti kluci vešli do stodoly, neměla jsem moc Vincentovy útoky na Julienu odrazit. Vincent popadl Julienu zezadu za kšandy a zvedl ho do výšky, takže Julien visel ve vzduchu pokrouceně jako loutka. „Podívejte se na něj, kluci!“ volal na ostatní. „Chytil jsem korýše! Nebude na něm sice moc masa, ale stejně si ho vychutnám.“ Jerôme s Paulem se uznale uchechtli. „Podívejme se, jestli se dokážeš plazit jako ten odporný krab,“ řekl Vincent Julienovi a tahal ho na kšandách nahoru a dolů, aby to vypadalo, že tančí jako loutka.

„Hele, Vincente?“ ozval se Jerôme.

Děkuji ti, Jerôme! Pocítila jsem přívál vděčnosti. Konečně někdo tomu mučení učiní přítrž!

„Ehm... hm... možná bychom se měli klidit.“ Tohle řekl Paul, menší a zatatější z Vincentových hrdlořezů. Dívali se s Jerômem jeden na druhého a nervózně přešlapovali. Paulův hlas zněl nejistě, jako by si najednou uvědomil, že by se celá situace mohla nečekaně vymknout kontrole. Ne že by se u nich najednou projevilo nějaké špatné svědomí, spíš oba chtěli zmizet dřív, než se někdo objeví, a oni by se museli zpovídat z toho, co tu Vincent tropí.

Vincent zareagoval tak, že zvedl obě ruce do výšky, jako by chtěl ukázat, že nikomu neubližuje. Ale samozřejmě do té doby držel Julienu za kšandy, takže když je pustil, Julien spadl jako hruška na zem. Vincent se otočil a naklonil se nad Julienu. Na okamžik mě napadlo, že chce ukázat, jak jím pohrdá, a plivnout na něj. Ale místo toho chytil Julienu pod krkem a přitáhl si ho blíž.

„Lidi jako ty by neměli zůstávat naživu,“ zasyčel. Pak mu zasadil další ránu do obličeje. Julienovi obloukem vystříkla z nosu a pusy krev. Zasténal a podle toho, jak to znělo, jsem se obávala, jestli nemá zlomený nos nebo čelist. A nejhorší bylo, že jsem zaslechla, jak Vincent svým kumpánům něco tiše říká, a všichni ti tři netvoři se rozesmáli, zatímco jim u nohou ležel krvácející Julien.

Tehdy mi došlo, že už se na to nemůžu jen tak dívat. Bylo to, jako bych byla znova svědkem vraždy toho partyzána, a to jsem nemohla dopustit. Jednou to stačilo. Věděla jsem, jak by to mohlo dopadnout, kdyby Vincentovo řádění nikdo nezastavil.

Rychle jsem zvážila své možnosti. Mohla jsem něco zakřičet nebo shodit z okraje seníku třeba balík sena. To by na chvíli odlákalo Vincentovu pozornost. Ten by sice přestal na Juliana útočit, ale pak bychom to asi ještě hůř odnesli oba dva. Ne, musím přijít na něco lepšího. Myšlenky se mi zběsile honily hlavou. Kéž by Vivienne nebo Jean-Paul nebo oba přišli do stodoly. Byli dospělí, dokázali by to zastavit. Zjistili, že Julien nepřišel ze školy domů? Už ho venku shánějí? Kdyby ano, začali by nejspíš ve stodole. Ale to, že jsem si vroucně přála, aby přišli a zachránili nás, ještě neznamenal, že se tu najednou jako zázrakem objeví. Mysli, mysl, mysl!

Zasekla jsem se na Julienových rodičích. Musím jim to dát vědět, i kdyby to znamenalo, že mě Němci najdou. Pohnula jsem se, rozhrnula jsem seno a začala jsem vstávat.

Vydrž, Juliene, říkala jsem v duchu. Dojdu ti pro pomoc.

Mezi mnou a Julienem fungovalo zvláštní spojení. A fungovalo beze slov. Často jsem měla pocit, že mu dokážu

číst myšlenky, a zároveň jsem přemýšlela o tom, jestli on v té chvíli nečte ty moje. Protože když jsem nakoukla přes okraj hromady sena, zaslechla jsem, že se Julien snaží něco říct.

„V-v-v...”

Vydávat jakýkoliv zvuk ho muselo strašně bolet, po tom, co mu Vincent udělal. Krev na Julienově obličeji ve spojení s jeho vzdorovitostí, to, že nezůstal zticha, působily na toho rozzuřeného býka jako červený hadr.

„Co jsi to říkal?“ zařval Vincent a znova chytil Juliana pod krkem.

Nahnula jsem se, abych na protest zakřičela.

„V-vive...”

Nebyl to ale můj hlas, který jsem slyšela. Byl to Julien.

„Vive l'humanité!”

To vítězné zvolání mě překvapilo. Bylo hlasitější a silnější, než jak bych kdy dokázala zakřičet já, a přitom přišlo od kluka, jehož život visel na vlásku.

A tehdy se to stalo.

Plesknutí! Plesk – plesk – plesk... Vrí! Vrí! Vrí!

Bez jakéhokoliv varování vylétly zničehonic zpoza trámů stovky netopýrů, kteří naráz zaplavili celou stodolu. Léтали všude, pištěli a svištěli vzduchem jako temný pekelný vítr.

„Co to ksakru...?“ Vincent vzhlédl nahoru, ruce pořád kolem Julienova krku. Vzduch, nejen nad seníkem, ale v celé stodole, najednou jako by zhoustl, jak byl plný netopýrů. Ti létali střemhlav dolů, vyhýbali se jeden druhému a kličkovali. Netopýři i jejich stíny zaplnili celou stodolu, kam až oko dohlédlo.

Vincent a jeho nohsledi s křikem vyběhli ven. Řekla bych, že pištěli jak malé holky, ale to bych urazila všechny malé holčičky. Skučeli jak zbabělci. Zlí, krutí zbabělci.

„Juliene! Jdu dolů!“ zavolala jsem, jakmile jsem si ověřila, že jsou pryč.

Prodrala jsem se skrz hradbu sena a spustila se dolů do stodoly. Rychle jsem vykroukla ven. Za jiných okolností by to byl čirý luxus, ale nemohla jsem si to odpustit. Rozhlédla jsem se doleva a doprava a pak jsem pevně zavřela dveře a běžela k Julienovi.

Ležel vedle auta. Zpočátku jsem se obávala toho nejhoršího. Koneckonců to, co vykřikl, byla poslední slova toho partyzána. Nemohla jsem dopustit, aby to byla i poslední slova Juliana.

„Kde tě to bolí? Co můžu...?“

„Sáro, okamžitě vylez nahoru na seník!“ odpověděl Julien. Díval se na mě očima, které sotva udržel otevřené. „Mohli by se vrátit.“

Neohlížela jsem se na jeho slova a běžela jsem pro berle. Pak jsem se postavila za něj a snažila se ho zvednout, aby se na nich udržel. „Jsou pryč. Dívala jsem se. Zrovna jsem se chystala vylézt z úkrytu, když ti netopýři...“

„Zbláznila ses,“ okřikl mě Julien. Nebýval takhle rozzlobený. „Okamžitě vylez nahoru!“

Ty rány mu musely způsobit nějaké zatmění mozku. „Jemí jedno, jestli mě chytí,“ řekla jsem mu. „Chci ti pomoci.“

„Tady ale nejde jen o tebe,“ nešťastně křičel Julien. „Copak to nechápeš? Jestli tě najdou, zatknou i moje rodiče. Popraví je!“